

sicut scriptum est. Ipse iudicat extrema terre. & alibi.
Vniuersorum finem ipse considerat. Proinde non du-
bitamus circa finem iustificari hominē per pœnitentię
compunctionem. sed quia raro id fieri solet. metuendū
est. ne dum ad finem differēt cōfessio sperata. anticipet
mors quam ueniat pœnitētia. Pro qua re et si bona est
ad extremum conuersio. melior tamen est quę longe
ante finem agitur. ut ab hac uita securius transeamus.

DE SATISFACTIONE ET RECON-
CILIATIONE

Ca. XXX.

At satisfactio autem est causas peccatorum et fug-
s gestionum excludere. & ultra peccatum non
iterare. Reconciliatio uero est. quę post cōples-
mentum pœnitentię adhibetur. Nam sicut conciliamur
deo. quando primum a gentilitate conuertimur. ita re-
conciliamur quādo post peccatū pœnitēdo regredimur.
Quorū autē peccata in publico sunt. in publico debet
esse pœnitentia. per tempora quę Episcopi arbitrio.
pœnitētibus secundū differentiā peccatorū decernūt.
eorūq; recōciliatio in publico esse debet ab Episcopo.
sive a presbyteris. iussū tamen Episcoporū. sicut cano-
nes Aphricani concilij testantur. ubi ita scriptum est.
Cuiuscūq; autem pœnitētis publicum et uulgatissimū
crimē. est quod uniuersam ecclesiam cōmouerit. ante
absidam manus ei imponatur. Quorum ergo peccata
occulta sunt. & spontanea confessione soli tantūmodo
presbytero. siue Episcopo ab eis fuerint reuelata. horū
occulta debet esse pœnitentia. secundū iudiciū presby-
teri. siue Episcopi cui cōfessi sunt. ne infirmi in ecclesia
scandaligentur. uidētes eorum pœnas. quorū pœnitentia
ignorant causas. Quali autem tempore post pœnitentia
recōciliatio fieri debeat. ostendūt decreta Innocētij
Pape. ubi ita scriptum reperitur. De pœnitentibus autē
qui siue ex grauioribus commissis. siue ex leuioribus

pœnitentiã gerunt, si nulla interuenit egritudo. quã
feria ante pascha eis remittẽdum. Romane ecclesie cõ
suetudo demonstrat. Ceterum de pondere estimando
delictorum. sacerdotis est iudicare. ut attendat ad con
fessionem pœnitentis. & ad fletus atq; lachrymas
corrigendas. ac tum iubere dimitti. cũ uiderit congruã
satisfactionem. Sane si quis egritudinem inciderit. atq;
vsq; ad desperationem deuenierit. ei est ante tempus
pasche relaxandum. ne de seculo absq; communione
discedat. Hoc ergo ante omnia cauendum est. ne in ex
tremis pœnitentia et reconciliatio denegetur. ne in de
speratione pereat. quia pietas omnipotentis dei. ad se
quouis tpe concurrenti. succurrere ualet. et piclitantẽ
sub onere peccatorum potest subleuare. Perdidiſſet
latro in cruce premium ad Christi dexteram pendens.
si illum unius horẽ pœnitentia non iuisset. Cum esset
in pœna pœnituit. & per unius sermonis professionẽ.
habitaculum paradisi (deo promittente) promeruit.
Vera ergo ad deum conuersio in ultimis positorum.
mente potius est estimanda quam tempore. propheta
hoc taliter asserente. Cum conuersus inquit ingemue
ris. tunc saluus eris.

DE NATIUITATE DOMINI. Ca. XXXI.

n Atalis domini dies ea de causa a patribus uotis
ue solẽnitatis institutus est. quia in ea Christus
pro redemptione mundi nasci corporaliter uo
luit. p̄diens ex uirginis utero. qui erat in patris iperio.
cuius susceptę carnis causa hæc est. Postquam enim in
uidia diaboli. parens ille primus. spe seductus inani ce
cidit. confestim exul & perditus in omni genere suo.
radicem malicię & peccati transduxit. crescebatq; in

malum uehementius omne genus mortalium. diffusis
vbisq; sceleribus. & qd est nequius oim cultibus idolo-
rum. Volens ergo deus terminare peccatum. consu-
luit uerbo. lege. prophetis. signis. plagis. prodigijs.
Sed cū nec sic quidem errores suos admonitus agnos-
ceret mundus. misit deus filium suū. ut carnem indue-
ret. & omnibus appareret. & peccatores sanaret. Qui
ideo in homine uenit. quia per se ipsum ab hominibus
cognosci nō potuit. Vt autem uideretur. uerbum caro
factum est. assumendo carnem. nō mutatum in carnē.
Assumpsit enim humanitatem. non amisit diuinitatē.
ita idem deus & idem homo in natura dei equalis pa-
tri. in natura hominis factus mortalis. in nobis. pro
nobis. de nobis. manens quod erat. suscipiens quod
non erat. ut liberaret quod fecerat. Hæc est ergo do-
minicę natiuitatis magna solennitas. Hęc est diei huius
noua & gloriosa festiuitas. aduentus dei factus ad ho-
mines. Itaq; dies iste pro eo quod in eo Christus natus
est. natalis dicitur. quemq; ideo obseruare per reuolu-
tum circulum anni festiua solennitate solemus. ut in
memoriam reuocetur Christus quod natus est. In Bet-
leē quoq; Christus natus est. & in Nazareth nutritus.
ut ex locorum uocabulis. rerum ipsarum appareret
euentus. Ergo quod in Betleem nasceretur oportuit.
quia cibus celestis de celis ad terras uenit. Betleem
quippe domus panis dicit. Et saluator de se ipso dixit.
Ego sum panis uiuus qui de celo descendi. Ergo Bet-
leem uere domus panis est. quia Christus homo in ea
nasci dignatus est. panis uidelicet uite. de quo qui mā-
ducauerit uiuet in æternum. Ex hac etiam causa credi-
mus in ecclesia hunc morem inoleuisse. ut in ea nocte
qua Christus creditur esse natus. sacra missarum solē-
nia celebrantur. ut ea hora fideles quiq; sacramen-
tum corporis & sanguinis Christi perciperent. qua eū

inter homines misericorditer natum scirent. Cuius tñ
celebrationis. Thelesphorus Papa apud Romanos pri
mus author legitur extitisse. Nam quod in Naçaret
nutritus erat, ea causa fuit, ut q̄a Naçaret flos siue mñ
dicia interpretat̄. eterne puritatis eius index existeret,
cũ floret floris ipsius nutritrix, qui de uirga radice Iesse
ascendens, septiformem spiritum haberet, & perpetua
puritate insignis, merito Naçareus quod est mundus
uocaretur.

DE EPIPHANIA DOMINI. Ca. XXXII.

Epiphaniarum proinde festa solēnitati uiri apl̄ici
e signauerunt, quia in eo est proditus stella sal
uator, quando magi Christũ in presepe iacentē
adorauerunt eum, offerentes ei competentia munera
trinitatis, aurũ, thus, & myrrhã, regi deo atq; passuro,
Ideo ergo diem hunc annua celebritate sacrauerunt,
vt mundus agnoscat dominum, quem elem̄ta cęlitus
prodiderunt. Siquidem eodem die idem Hiesus etiam
Iordanis lauacro tingitur, diuisoq; cęlo spiritus sancti
descendentis testimonio, dei esse filius declarat̄. Cuius
diei nomen ex eo quod apparuit gentibus Epiphania
nuncupatur. ἐπιφάνεια. Epiphania enim grece, appa
ritio uel ostētio dicitur. Tribus ergo ex causis hic dies
hoc uocabulum sumpsit. Siue quod tunc in baptismo
suo Christus populis fuerit ostensus, siue quod ea die
sideris ortu magis est proditus, siue quod primo signo
per aquam in uinum conuersam, multis est manifesta
tus. Illud tamen sciendum, quod licet ea die baptisus
Christi ab Ioanne fieri credatur, uniuersale tamen ba
ptisma celebrari in ea, canonica cōtradicit autoritas,
Pasche ergo tempus tantũmodo & pētecostes ad hoc
ab apostolis & apostolicis uiris decretum, Romana cu
stodit ecclesia, que uidelicet duo tempora ad hoc opor
tuna esse, Christi domini nostri a mortuis resurrectio,